

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної програми

Олександра СИДОРЕНКО

від "30" жовтня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри

соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ

від "01" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 36 Клінічна та патопсихологія (із нейропсихологією)

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Практична психологія

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький - Херсон – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Клінічна та патопсихологія (із нейропсихологією)
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Наталія Акімова, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, д. психол. н., доцент
Контактна інформація	номер телефону викладача: 050 1479253 адреса електронної пошти: natashashadow8@gmail.com адреса електронної пошти кафедри: kafphilosophy@ukr.net
Графік консультацій	середа
Програма дисципліни	Змістовий модуль 1. Основи загальної психології Тема 1. Клінічна психологія як наука. Предмет клінічної психології та її завдання. Поняття норми і патології, аномалії та акцентуації, захворювання і хвороби. Симптом і синдром. Психологічні особливості хворих із різними соматичними захворюваннями. Історія виникнення та розвитку клінічної психології. Аномалії головного та спинного мозку. Тема 2. Патопсихологія як наука і практична діяльність. Предмет патопсихології. Первинні і вторинні дефекти. Часткові і загальні порушення. Асинхронія психічного розвитку. Патопсихологічне обстеження, клінічне інтерв'ю та анамнез. Соматичне, неврологічне та логопедичне обстеження. Етіологія психічних захворювань. Вплив сім'ї на виникнення психічних захворювань. Тема 3. Патології когнітивної сфери. Розлади сприйняття- гіперстезія, гіпостезія, анестезія, синестопатія; патологічна продукція- ілюзії, галюцинації, агнозія, дереалізація, їх патогенез. Розлади уваги- слабкість, загальмованість, виснаження, їх патогенез. Розлади мислення- прискорення, загальмованість, деталізованість, пустослівність, стереотипізація, розірваність, паралогічність, аутистичність, ментизм (наплив), шпреррунг (обрив); патологічна продукція-надцінні ідеї, марення; дисасоціації (конверсійні розлади), ОКР, їх патогенез. Розлади пам'яті-гіпермнезія, гіпомнезія, амнезія; патологічна продукція-парамнезії, конфабуляції, псевдоремінісценції, фантазми, патологічна брехня, їх патогенез. Розлади мовлення-мова взахльоб, сповільнена мова, афазія, алалія, дизартрія (заїкання і т.д.); патологічна продукція- дисграфія, дислексія, дискалькулія, вербігерація, актаграфія, аграматизм , їх патогенез. Тема 4. Патології особистісної сфери. Розлади свідомості – звуження поля свідомості, сомнолентність, обнубіляція, просонний стан, онейроїдний синдром, паморочний стан, амбулаторний автоматизм, сомнамбулізм, абсанс, фуга і транс, делірій, аменція, кома, деперсоналізація, їх патогенез. Розлади інстинктів і потягів – поліфагія, копрофагія, анорексія, булімія,

	переїдання, інсомнія, гіперсомнія, інверсія ритму, нічні жахи, гіпосексуальність, гіперсексуальність (німфоманія та сатириазис), ангедонія, трансексуалізм, транссвестизм, фетишизм, ексгібіціонізм, вуайєризм, педофілія, садомозахізм, фротерізм, некрофілія. Розлади діяльності- гіпербулія, гіпобулія, абулія, ступор, автоматична підпорядкованість (каталепсія), манерність, парамімія, параксія, ехололія, ехопраксія, СДУГ. Патохарактерологічні реакції: дитячі-протесту, відмови, імітації, компенсації, гіперкомпенсації; підліткові та дорослі-емансипації, групування, захоплення, суїциду, дезадаптації, адикції, інфантилізм. Травматичні стресові розлади – гострий стресовий розлад, посттравматичний стресовий розлад. Розлади емоцій-лабільність, вибуховість, депривованість, дистимія, фобії, тривога, панічні напади, депресія, ейфорія, дисфорія, патологічний афект, апатія, амбівалентність, манія (піроманія, kleptomania, дромоманія), біполярний розлад, циклотимія, шок, горе. Розлади вольової сфери- агресивність, абулія, неврастенія, психостенія, залежний розлад особистості, ексцентричність, нарцистичність Тема 5. Розлади, пов'язані з руйнуванням мозку Деменція. Синдром лобової частки. Синдром особистості при лімбічній епілепсії. Постенцефалітичний синдром. Постконтузійний синдром. Тема 6 Поліморфні психічні розлади Шизофренія. Паранойя. Психоз. Невроз. Психопатія. Соціопатія. Розумова відсталість. Аутизм. Тема 7. Основи нейропсихології. Нейропсихологія як наука. Латералізація головного мозку. Роль нейромедіаторів у роботі психіки. Нейропсихологічні закономірності нормального і патологічного розвитку. Основи нейропсихологічної діагностики. Відновлення ВПФ. Нейрореабілітація.
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Мета вивчення курсу полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття клінічної та патопсихології, її принципи та нейропсихологічні закони, механізми роботи психіки та її значення в житті людей. Загальноосвітня (навчальна) мета – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів психічного буття людини. Розвиваюча мета - формувати й розвивати психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню умінь та навичками, які потрібні у професійній діяльності. Виховна мета - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення соціальної роботи в становленні Української держави; сприяти розвитку в майбутніх соціальних працівників, їх професійних й особистісних якостей.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання

	до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК; тестовий комплекс з дисципліни з глосарієм.
--	---

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення курсу полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття психології, її принципи та закони, механізми роботи психіки та її значення в житті людей.
Завдання вивчення дисципліни	Завданням дисципліни є — оволодіння основними категоріями клінічної, пато та нейропсихології; — дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності на основі нейропсихологічного підходу до роботи головного мозку; — оволодіння системою знань про психіку та особливості її патологій; — оволодіння навичками проведення патопсихологічних досліджень та клінічного інтерв'ю; — ознайомлення із функціями клінічного та патопсихолога у різних сферах; — формування професійного світогляду та наукового мислення; — сприяння підвищенню рівня професійної культури здобувачів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові)	СК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання) СК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел СК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни) СК 09. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту СК 13. Здатність розробляти шляхи подолання проблем особистості і знаходити ефективні методи їх вирішення.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН 01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

	РН 02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань РН 11. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни) РН 12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
--	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026
Семестр	7
Курс	4
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент
Пререквізити	Військова психологія. Психофізіологія. Основи психологічного консультування та психокорекції.
Постреквізити	Психосоматика

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120
Лекції	30
Практичні / Семінарські	30
Лабораторні	
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	Екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проектора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
------------------------	--

Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
	Тема 1	Клінічна психологія як наука	2		2	4	7
	Лекція	Клінічна психологія як наука	2				
	Практика				2		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними				4	5

		поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.					
	Тема 2	Патопсихологія як наука і практична діяльність	4		4	10	8
	Лекція	Патопсихологія як наука і практична діяльність	4				
	Практика				4		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 3	Патології когнітивної сфери	6		6	10	8
	Лекція	Патології когнітивної сфери	6				
	Практика				6		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 4	Патології особистісної сфери	6		6	10	8
	Лекція	Патології особистісної сфери	6				
	Практика				6		2

	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 5	Розлади, пов'язані з руйнуванням мозку	2		2	10	7
	Лекція	Розлади, пов'язані з руйнуванням мозку	2				
	Практика				2		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
	Тема 6	Поліморфні психічні розлади	6		6	10	8
	Лекція	Поліморфні психічні розлади	6				
	Практика				6		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 7	Основи нейропсихології	4		4	6	7
	Лекція	Основи нейропсихології	4				

	Практика				4		2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				6	5
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота і екзамен					47
Разом за ЗЧ			30		30	120	120 год 100 б
Всього за дисципліною			30		30	120	120 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний
Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації.

	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів
--	--

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі); презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль. Види поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт з практичних робіт, реферат, презентація. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини
Підсумковий контроль
Формою підсумкового контролю є екзамен, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує екзамен – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Разом за семестр
Змістова частина 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	Іспит	Max 100
Max 7	Max 8	Max 8	Max 8	Max 7	Max 8	Max 7	Max 7	Max 40	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	

74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	- Бакаєв С.Д. Клінічна нейропсихологія: навч. посібник. Київ : Вища школа, 2022. 220с. - Заболотна А.В. Нейропсихологія. Київ : Вища шк., 2022. 398с. 4. Чабан О.С., ГуДамер Л. Як виховати монстра. Сповідь батька серійного вбивці. 2024. 214 с. - Ільїна П.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2023.163 с. - Корнієнко В. В. Патопсихологія : навч. посіб. / В. В. Корнієнко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 120 с. - А.М. Османова, Г.В. Хорунженко. Клінічна психологія [Текст] : навч. посіб. / А. М. Османова, Г.В Хорунженко. К.: Університет «Україна», 2023. – 183 с. Османова А., Хорунженко Г. Навчально-методический посібник з патопсихології. 2022. 188 с. - Панчук Н. П. Основи клінічної психології та патопсихології: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Практична психологія спеціальності 053 Психологія [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 230 с.
Додаткова	- Галецька І.І. Основи нейропсихології. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 317 с. Даттон К. Мудрість психопатів. Уроки життя від святих, шпигунів і серійних убивць. 2023. 320 с. Наварро Дж. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. 2021. 192 с. - Никоненко Ю.П. Клінічна психологія : Навчальний посібник / Укл. Ю.П. Никоненко. — Київ : КНТ, 2016. — 369 с. - Максименко С.Д. Патопсихологія. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури,. 2008. 208 с. - Максимчук Н.П. Психологія сексуального розвитку: навчальний посібник.Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2006. 144с. URL:http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6949 - Мартинюк І.А. Патопсихологія. Практикум: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів]. Київ: Каравела, 2017. 184 с. - Савенкова І. І. Патопсихологія: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2017. 160 с. Станчишин В. Стіни в моїй голові. Жити з тривожністю і депресією. 2022. 744 с. - Canter D., Heritage R. A Multivariate Model of Sexual Offence Behavior. The Journal of Forensic Psychiatry. 1989. Vol. 1. P. 61–74.

Інформаційні ресурси	1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України — https://mon.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського — http://www.nbuv.gov.ua/ 3. Офіційний сайт ХДАЕУ — https://www.ksau.kherson.ua/ 4. Освітній портал (Moodle) ХДАЕУ — http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/ 5. Наукова бібліотека ХДАЕУ — https://www.ksau.kherson.ua/news-2/nmb.html 6. Кафедра соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ — https://www.ksau.kherson.ua/econom/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA.html 7. Офіційний веб-сайт Української асоціації нейропсихології: https://uanp.org.ua/ 8. Garcia N. The use of criminal profiling in cybercrime investigations. Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Science in Cybersecurity. URL: https://www.researchgate.net/publication/327187114
---------------------------------	---